

Az IBM története

A lyukkártyáktól a mágneslemezekig, a PC-től a Garri Kaszparovot sakkban legyőző Deep Blue szuperszámítógépig, avagy hogyan is alakult a világ legnagyobb informatikai vállalatának, az IBM-nek a története az 1890-es évektől napjainkig.

Az IBM-et 1911. június 15-én jegyezték be New York államban, eredetileg Computing-Tabulating-Recording Company név alatt. A cég története 1890-ig vezethető vissza. Akkoriban az Egyesült Államok bevándorlók tömegeit fogadta be. Az Egyesült Államok népszámlálási hivatala hagyományos számlálási módszerekkel már nem tudta volna elvégezni a népességszámlálás feladatát, ezért versenyt hirdetett a hatékonyabb eljárás kifejlesztésére.

Charles R. Flint

1911-ben Charles R. Flint, a kor egyik közismert trösztsszervezője Hollerith vállalatát egyesítette két másik céggel, a Computing Scale Co. of America nevű mérleggyártó vállalattal és az International Time Recording Co. nevű, ipari időregisztráló berendezéseket fejlesztő és előállító céggel. Az új vállalat Computing-Tabulating-Recording Co., azaz CTR néven a mérlegektől az ipari blokkolóórákon, a hús- és sajt szeletelő berendezéseken át a lyukkártya-leolvasóig gyártotta termékeit. Egy német bevándorló, Herman Hollerith, a népszámlálási hivatal statisztikusa győzött lyukkártyás tabulátorával, amely a lyukasztással leírt adatokat összesítette. Hollerith e sikerre alapozva 1896-ban megalapította a Tabulating Machine Co. nevű vállalatot.

A cég túl sok lábon állt, ezért egyre nehezebb volt irányítani. Megkeresték Thomas J. Watsont, aki korábban a pénztárgépeket gyártó National Cash Register Co. második számú vezetőjeként tevékenykedett. 1914-ben a 40 éves Watson ügyvezetőként lépett a vállalat élére. A kisebb irodai termékek piacát átengedte másoknak és kiterjesztette a vállalat tevékenységét Európára, Dél-Amerikára, Ázsiára és Ausztráliára. 1924-ben a CTR úgy döntött, hogy egyre látványosabb globális megjelenése névváltoztatást igényel. A cég új neve International Business Machines Corporation; IBM lett.

Az IBM az 1930-as években a gazdasági válsága ellenére növekedett. Egyike volt azon cégeknek, amelyek elsőként kínáltak dolgozóiknak olyan juttatásokat, mint a kollektív vállalati életbiztosítás (1934), és a fizetett szabadság (1936).

A második világháború kitörésekor minden IBM gyárlétesítményt hadiüzemmé alakítottak át, s hozzáfogtak bombavető célzókészülékek, puskák és motoralkatrészek gyártásához is.

Az IBM Mark I számológép

A háborús évek alatt, a Harvard Egyetemmel közösen végzett hatéves kutatás eredményeként készült el 1944-re a Mark I programvezérelt számológép. Ez volt az első olyan gép, amely képes volt automatikusan hosszú számításokat végezni. A több mint 15 méter hosszú, két és fél méternél magasabb és csaknem öt tonnás berendezés egy kevesebb idő alatt hajtotta végre

az összeadási, hat másodperc alatt a szorzási, 12 másodperc alatt az osztási feladatokat. Ez messze elmarad napjaink legegyszerűbb zsebszámológépének teljesítményétől.

Thomas Watson Jr.

Watson, az IBM elnök-vezérigazgatója csaknem négy évtizedes szolgálat után 1952-ben átadta az elnöki széket fiának, Thomas Watson Jr.-nak. Ahogy édesapja is inkább a tabulátorokban, mintsem a mérlegekben és a hússzeletelőkben látta a vállalat jövőjét, az ifjabb Tom Watson is arra ösztönözte az IBM-et, hogy a számítástechnikára koncentráljon. Az ifjabb Watson vezetése alatt a vállalat közepméretű táblázat-készítő- és írógépgyártó vállalkozásból ipari óriássá nőtte ki magát. bevételei 900 millió dollárról 8 milliárd dollárra nőttek, míg az alkalmazottak száma 72 500-ról 270 000-re gyarapodott.

Az 1971-ben bevezetett mágneses hajlékonylemez, az IBM által kifejlesztett floppy disk egy csapásra a számítógépes adatok legelterjedtebb tárolóeszközévé vált. 1973-ban jelent meg az IBM a vonalkódot leolvasó áruházi pénztárgép-rendszerekkel. Watson, az IBM elnök-vezérigazgatója csaknem négy évtizedes szolgálat után 1952-ben átadta az elnöki széket fiának, Thomas Watson Jr.-nak. Ahogy édesapja is inkább a tabulátorokban, mintsem a mérlegekben és a hússzeletelőkben látta a vállalat jövőjét, az ifjabb Tom Watson is arra ösztönözte az IBM-et, hogy a számítástechnikára koncentráljon. Az ifjabb Watson vezetése alatt a vállalat közepméretű táblázat-készítő- és írógépgyártó vállalkozásból ipari óriássá nőtte ki magát. bevételei 900 millió dollárról 8 milliárd dollárra nőttek, míg az alkalmazottak száma 72 500-ról 270 000-re gyarapodott.

Az IBM PC születése

John R. Opel

Amikor 1981-ben John R. Opel került a cég elnök-vezérigazgatói székébe, ez egyúttal a számítástechnika új korszakának beköszöntét is jelezte. Az IBM Személyi Számítógép (Personal Computer, közismert rövidítéssel PC) megjelenésének köszönhetően az IBM márkanév immár belépett az otthonokba, a kisvállalkozásokba és az iskolákba is. A PC-t kezdetben 16 kbyte memóriával, hajlékonylemezes meghajtóval gyártották.

A PC tervezése során fordult elő első ízben, hogy az IBM külső vállalkozókat bízott meg bizonyos alkatrészek gyártásával. A processzort az Intel szállította, a DOS (Disk Operating System) néven ismert operációs rendszert pedig egy 32 fős kis cég, a Microsoft.

Az 1980-as években és az 1990-es évek elején az IBM gazdálkodásában egyre nagyobb zavarok támadtak. 1993-ra a vállalat éves nettó vesztesége már elérte a nyolcmilliárd dolláros rekordösszeget. Ifjabb Louis V. Gerstner 1993. április 1-jén került az IBM élére mint elnök-vezérigazgató. Ez volt az első alkalom a vállalat történetében, hogy az IBM új vezetője nem a cég munkatársai közül került ki. Gerstner korábban négy évig a kekszeket gyártó RJR Nabisco elnök-vezérigazgatója volt, azt megelőzően pedig 11 évig az American Express egyik felsővezetőjeként tevékenykedett.

Louis Gerstner

Miközben egyre fokozódott a nyomás azok részéről, akik az IBM-et szerették volna külön, egymástól független vállalatokra darabolni, Gerstner úgy döntött, egyben tartja a céget. Felismerte, hogy az IBM egyik legjellemzőbb és legtartósabb erőssége éppen abban rejlett, hogy képes volt integrált megoldásokat szállítani ügyfeleinek, s így egyszerű alkatrész-szállítónál többet jelentett szemükben.

Az Internet és a hálózati számítástechnika fokozatos elterjedésével a vállalat újabb drámai változás tanúja lett az iparágon belül. A Lotus Development Corp. és a Tivoli Systems Inc. felvásárlásával a szolgáltatási szektor az IBM legdinamikusabban fejlődő üzletágává vált a maga évi több mint 20 %-os növekedési rátájával. Miközben egyre fokozódott a nyomás azok részéről, akik az IBM-et szerették volna külön, egymástól független vállalatokra darabolni, Gerstner úgy döntött, egyben tartja a céget. Felismerte, hogy az IBM egyik legjellemzőbb és legtartósabb erőssége éppen abban rejlett, hogy képes volt integrált megoldásokat szállítani ügyfeleinek, s így egyszerű alkatrész-szállítónál többet jelentett szemükben.

1997-ben az IBM a világszínvonalú sakkjátékra programozott, 32 szuperprocesszorral működő IBM RS/6000 SP számítógép, a Deep Blue bemutatásával drámai módon szemléltette a számítástechnikában rejlő lehetőségek hihetetlen távlatait. A Deep Blue New York-ban hat játszmában legyőzte Garry Kaszparov sakkvilágbajnokot. Ez volt az első eset, hogy egy számítógép a normál versenysakk szabályai szerint győzelmet aratott egy világranglistás sakkozó fölött.

Az IBM magyarországi története

1932 és 1936 között Magyarországon az Organisatio Irodafelszerelési Rt. képviselte az IBM elődjét, a Computing Tabulating Recording Company nevű vállalatot.

Az amerikai cég 1936-ban, “Watson Electrical Bookkeeping Ltd.” néven indította útjára magyarországi leányvállalatát, nyolc alkalmazottal és 10 000 dolláros alaptőkével. Az első

ügyfelek a bankok köréből kerültek ki, akik nagyra értékelték a kártyafeldolgozó gépek gyorsaságát és pontosságát. Kezdetét vette a növekedés, hamarosan külön kártyaüzemet hoztak létre. A leányvállalat ma divatos szóval élve “outsourcing” tevékenységet is folytatott. Az ügyfelek bevitték dokumentumaikat a szolgáltatóirodába, ahol lyukkártyára vitték át az adatokat, majd soronként 50 perces sebességgel feldolgozták és rendszerezték őket. 1938-ra már húsz dolgozót foglalkoztatott a vállalat. A II. világháború során leégett az iroda, de hamarosan megtörtént az újjáépítés.

Hollerith-féle lyukkártyás tabulátor

1947-ben a vállalat felvette az International Business Machines Corporation Magyarországi Kft. nevet. Az 1949-es népszámlálás adatait az IBM berendezéseivel dolgozták fel. A hidegháború és a vasfüggöny korát, az államosítást alig néhány nemzetközi vállalat élte túl, de az IBM közéjük tartozott, mert az ország statisztikai adatainak feldolgozása teljes egészében IBM gépeken alapult. Ezt a munkát a hatóságok nem merték veszélybe sodorni.

Noha abban az időszakban részben leállították a pótalkatrészek beszállítását a nyugati világból, az IBM mérnökei egy kis műhelyben maguk is elő tudták állítani az egyszerűbb alkatrészeket. 1956-ot követően javultak a körülmények az IBM számára. A gömbfejes írógép slágertermék lett, és az elektronikus számítógépek második generációja is sikert aratott.

IBM 360/20 számítógép

1966 áprilisában Budapestre látogatott A. K. Watson, az IBM elnöke, hogy részt vegyen az IBM 30 éves magyarországi fennállása alkalmából rendezett ünnepeken, s ezzel egy időben bemutassa az IBM/360-20-as rendszerét a Budapesti Nemzetközi Vásáron.

A nyolcvanas évek első fele ismét nehéz időket hozott, a szocialista országokat sújtó embargó miatt. Az IBM Magyarországi Kft. mindössze a termékek kis hányadát forgalmazhatta. Minden megrendelt számítógéphez licenzkérvenyt kellett kitölteni.

Napjainkban a cég teljes portfóliója elérhető Magyarországon, a személyi számítógépektől a nagyszámítógépekig. Szoftverek és informatikai szolgáltatásokat is szállít az IBM, amely az informatikai megoldás megtervezésétől kezdve a megvalósításon és a leszállításon át a felügyeletig tart. Az IBM jelenleg közel 100 Üzleti Partnerrel működik együtt Magyarországon, akik segítségével minden iparág igényeire választ tud adni.

Az IBM legnagyobb magyarországi beruházása a Székesfehérváron működő IBM Storage Products Kft. 1995 óta készülnek az üzemben korszerű technológiájú merevlemezek. Az exportált lemez meghajtók száma 2001-ben meghaladta a hétmilliót, az árbevétel elérte a másfél milliárd dollárt. Az IBM Storage Products Ltd. körülbelül 5000 főt foglalkoztat, mára Magyarország egyik legnagyobb exportőrévé vált. 1999 óta a váci Zollner Elektronik Kft. gyártja bér munkában az IBM számára az IBM Storage Enterprise Server tárolórendszereket. A Shark fantázianevű berendezéseket Vácról szállítják a világ minden tájára.

Az IBM székesfehérvári üzeme

A székesfehérvári IBM Global Services Kft. távfelügyeleti funkciókat lát el az IBM EMEA régióban működő rendszerei fölött. A csoport a hét minden napján 24 órás kiszolgálást nyújt,

150 000 felhasználónak. Gyorsan nő az alkalmazottak száma, jelenleg 210 munkatárs dolgozik a központban.

1999-ben Budapesten jött létre az IBM Regionális Pénzügyi Központja, amelynek feladata több mint 30 európai, afrikai és közel-keleti IBM szervezeti egység pénzügyi tranzakcióinak lebonyolítása. Ehhez a munkához pénzügyi ismeretekre, számítógépes készségekre, illetve az angol és a kiszolgált országok nyelvének alapos ismeretére van szükség.

2000-ben az IBM Magyarországi Kft. és a Budapesti Műszaki és Közgazdaságtudományi egyetem szerződést írt alá az "e-business Akadémia" megalapítására vonatkozóan. Az IBM pénzforrásokkal, hardvereszközökkel, szoftverekkel és konzultációs lehetőségekkel támogatja az intézményt. Az akadémia működtetéséhez szükséges többi tényezőt (oktatók, helyszín, a tanterv adaptálása) az egyetem biztosítja. Az adományozás továbbviteleként az IBM 2000 novemberében létrehozott a Budapesti Műszaki és Közgazdaságtudományi Egyetemen egy ún. eServer labort, amely egy IBM mainframe-ből és munkaállomásokból áll. Az adomány célja az e-business alkalmazások fejlesztésének és kutatásának támogatása volt.

Forrás: <http://www.hsw.hu/>